TOVERI

Lännen suomalaisen työväen äänenkannattaja, ilmestyy Astoriassa, Oregon, joka päivä paitsi sunnuntaina.

TOIMITUSKUNTA:
W. N. REIVO LAURI MOILANEN
ADOLPH SALMI A. B. MÄKELÄ
SULO SYVÄNEN

TOVERI
(THE COMRADE)
The organ of the Finnish workers in the Western states. The only Finnish daily in the West. Published daily, except Sunday, at Astoria, Ore., by the Western Workmen's Publishing Society.
AUG. NIKULA, Manager.

Advertising rates in effect July 1, 1912, 40 cents per inch. Special discount is allowed for larger and continuous advertisements.
TOVERI, BOX 99, ASTORIA, ORE.

Entered as second-class mail matter July 18, 1912, at the postoffice at Astoria, Oregon, under the Act of March 3, 1879.

TILAUSHINNAT
Yhdysvalloissa ja Canadassa:
Yksi vuosikerta..$4.00 6 kuukautta..$2.25
3 kuukautta.....$1.35 1 kuukausi... .50
Suomeen ja muualle ulkomaille:
Yksi vuosikerta..$6.50 6 kuukautta..$3.50

SUBSCRIPTION RATES:
In the United States and Canada
One year.....$4.00 Six months.....$2.25
Three months..$1.35 One month..... .50

Ilmotushinta 40c palstatuumalta. Kuolemanilmotukset $1.50 kerta ja muistovärsyillä $2.00 kerta. Kihlaus-, syntymä- ja avioliitto-ilmotukset 50c kerta, halutaantieto- ja nimenmuutto-ilmotukset 25c kerta, naimailmotukset $1.50 kerta, avioero-ilmotukset $1.00 kerta. Seisovat ilmotukset sopimuksen mukaan. Satunnaisista ilmotuksista tulee rahan seurata mukana. Englanninkielestä suomennetaan vapaasti.

Isku se oli sekin isku

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Ore., Dec. 26, 1917, as required by the Act of Congress October 15th, 1917.)

Kuten muistetaan, antoi Yhdysvaltain ylioikeus äeskettäin päätöksen, jossa selitettiin, että merimiehet eivät olekaan työläisiä, ainakaan mikäli kansallinen siirtolaislaki on kysymyksessä. Sen mukaan pitäisi olla kiellettyä työläisten tuottaminen maahan ennen tehdyillä sopimuksilla. Ja me muistelemme, että eräitten kansallisten nappulasaksaimme pyynnöstäkin sitä lakia on joskus selitetty varsin tiukastikin.

Mutta tässä onkin kysymys suuren meriliikennettä harjoittavan yhtiön eduista ja se nähtävästi muutti asian. Robert Dollar laivayhtiö on pitänyt laivoillaan kiinalaisia merimiehiä, tuottaen ne ensin tähän maahan englantilaisilla laivoilla. Californian State Federation of Laborin sihteeri Paul Scharrenberg nosti yhtiötä vastaan jutun siirtolaislakien rikkomisesta, mutta ylioikeus selitti, että merimiehet eivät ole työläisiä siirtolaislakien mukaan: että kiinalaisia "ei tuotettu tähän maahan" koska amerikalainen kauppalaiva ei ole amerikalaista aluetta siinä merkityksessä, että sillä olevat merimiehet voitaisi selittää "Yhdysvalloissa työskenteleviksi työläisiksi."

Merkillisiä ne tuomioistuinten päätökset. Ei ole pitkää aikaa siitä, kun muistaaksemme puhuttiin eräistä amerikalaisista kauppalaivoista, jotka olivat joutuneet sotavyöhykkeellä saksalaisten sukellusveneitten maalitauluiksi. Ne selitettiin — ellei muistimme petä — aivan varmaan amerikalaiseksi alueeksi kaikissa merkityksissä. Ja kun muuan englantilainen matkustajalaiva torpeedoitiin, niin muistelemme olleen vähältä, ettei sitäkin julistettu amerikalaiseksi alueeksi. Mutta kuten sanottu, tässä onkin kysymys halvan työvoiman hankkimisesta laivayhtiöille, ja se näyttää muuttaneen asian.

Se on kapitalismin olemukseen kuuluva

Nykyisin kuulee kaikkialla muka valitettavan sitä, että näihin saakka käytännössä olleet menettelytavat ovat aiheuttaneet kaikilla aloilla tavatonta tuhlausta, ja koetetaan muka pyrkiä siitä nyt pois. Sellainen ihmettely tuntuu sangen typeältä sellaisesta joka käsittää kapitalistisen järjestelmän luonteen ja kapitalistisen tavaratuotannon tarkoituksen.

Tuhlaus kuuluu sen luonteenmukaisuuksiin. Eihän sille ole tuhlauksesta vahinkoa, vaan eräistä suhteissa tavatonta hyötyä: sitenkin voi saada voittoja. Vain silloin jos tuotanto tapahtuisi yhteiskunnallista tarvetta varten, olisi edullista koettaa tuottaa niin vähillä kustannuksilla kuin mahdollista.

Kapitalistinenkin tuotanto tapahtuu vähillä kustannuksilla, ja niitä pyritään alituisesti vähentämään, varsinkin mitä työpalkkoihin tulee, mutta mitä tulee yhteiskunnallisiin etuihin, niin niitä ei oteta lukuun ollenkaan.

Kapitalistiselle tuotannolle ominaista on mitä suunnattomin yhteiskunnallinen tuhlaus, mutta mitä ankarin säästeliäisyys yksityisetujen kannalta.

Suurta huomiota on herättänyt se, että yksistään kivihiiliä voitaisi säästää vuosittain 117,000,000 tonnia, jos lämmityslaitokset olisivat paremmassa kunnossa. Sellaisen lausunnon on antanut Amerikan Insinööriliiton vuosikokouksessa David Moffat-Meyers. Hän selitti m.m., että säästämällä hiiltä, vapautettaisi rautatievaunuja hiilenkuletuksesta muuhun liikkeeseen.

Yhteiskunnalliselta kannalta katsoen on sellaisen hiilimäärän tuhlaaminen enemmän kuin hullutusta, se on suorastaan rikollista, varsinkin kun otamme huomioon, miten huutava hiilipula vallitsee ja miten suuren määrän uhreja hiilen tuottaminen vie. Mutta jos asiaa tarkastamme kapitalistisen tuotantotavan ja yleensä kapitalistisen yhteiskunnan suhteitten valossa, niin asema muuttuu toiseksi. Ensinnäkin ovat hiilikapitalistit saaneet kunnollisen hinnan ja sievät voitot jokaisesta myymästään hiilitonnista; siinä ei siis ole mitään haaskattu. Toiseksi ovat rautatiet saaneet täyden maksun kulettamastaan hiilestä; siinäkään ei ole mitään haaskattu. Rautateiden etujen kannalta katsottuna on samantekevä, mitä ne junillaan kulettavat. Hiilenkuletuksesta tulee voittoa samoin kuin viljan kuletuksestakin, ja voitto on pääasia koko rautatieliikenteessä, kuten kapitalistisessa liikkeessä ylensä. Ja entä työläiset? Ajatella, että vuosittain tuotettaisi yllämainittu summa vähemmän hiiltä. Se aiheuttaisi työttömyyttä tuhansille työläisille, ja työttömyys ei ole työläisten kannalta mikään ilahuttava seikka.

Kapitalistiselta kannalta katsottuna ei tuhlailu siis ole niinkään epäedullista. Toisin se on yhteiskunnalliselta, mutta siinä suhteessa ei kapitalistinen tuotantotapa kestä arvostelua miltään puolelta. Ja jos se kestäisi, niin sen kukistaminen ei olisi mahdollinen.

Luonnollisesti ei tuotetun tavaran tuhlaaminen ole ainoa ala jolla tuhlaamista ilmenee. Ennen sitä ilmenee se jo tuhlattavaksi tuotettavan tavaran tuottamisessa; kaikilla niillä aloilla, joiden tuotantovoimia siten kulutetaan. Ja empimättä täytyy työntää, että yhteiskunnallisesti hyödytön tuotanto näyttelee valtavaa osaa kapitalistisessa tuotannossa. Mutta vallitsevien suhteitten alaisena sekin muuttuu välttämättömäksi monessa tapauksessa: se on kapitalistisen järjestelmän elinehto, eikä sen poistamisesta siis voi olla kysymystäkään.

Työläisten etujen kannalta katsoen on kapitalismin vallitessa aivan samantekevä, tuotetaanko jotakin tarvetta, tai tuhlausta varten, sillä he eivät siitä kuitenkaan saa kuin pienen murto-osan. Suuri määrä heidän kulutetusta tuotantokyvystään on tuhlausta heidän etujensa kannalta; kaikki se mistä he eivät saa vastaavaa tulosta. Koko riisto-osuus on tuhlausta työläisen, ja siis myöskin yhteiskunnallisten etujen kannalta, ja ennen kuin se tunnustetaan ja koetetaan poistaa, on turhaa puhua mistään tuhlauksen poistamisesta, edellyttäen että siten parannettaisi työläisten asemaa.

Kapitalistiluokka voi kuitenkin eräissä suhteissa turvata omia etujaan sillä että se koettaa asettaa ne mahdollisimman yhdensuuntaisiksi, s.o. järjestää tuotannon niitä vastaaviksi ja siivuuttaa yksityisten voitonsaannin mahdollisuuksia, mikäli ne ovat ristiriidassa koko luokan yhteisten etujen kanssa. Ja vain siinä merkityksessä on käsitettävä porvärien moitteet nykyisin heidän mielestään ilmenevästä tuhlauksesta.

Kapitalistinen tuotanto ja proletariaatti

Kaikista tuotantolähteistä juoksevat rahat kokoon pankkeihin ja pankit johtavat ne uudelleen riistovirtaan korkoa kasvamaan — muuttumaan kapitaaliksi. Rahalaitokset, olkootpa ne sitten pankkeja, säästökassoja tai vakuutusyhtiöitä, kokoavat rahaa kaikista taskuista, keventävät yhtä hyvin tehtailijain kassaa kuin torimatamin kukkaroa ja keskittävät itseensä koko maailman kapitaalin. Tämän keskityksen etupäässä ovat kuitenkin pankkiyhtymät.

Samoin kuin pankkiliitto keskittää rahakapitaalin luomat teollisuuskartellit teollisuuden ja kaupan maailmankeskitykseen, keskittää laivanvarustajain kartelli maailman yhdysliikenteen. Kaikki nämä kapitalistiset keskinäiset yhtymiset ovat omaisuuden keskittymistä ja kapitaalin kasautumista.

Pankit, seuraten niihin kasaantuneen rahakapitaalin painoa, ovat jo aikoja sitten luopuneet puhtaasta välittäjäasemastansa ja harjoittavat itse teollisuutta ja kauppaa. Kartellin pääomat taasen ovat pankeissa ja ne hankkivat itselleen pankkiosakkeita. Täten juoksevat näiden kapitalististen maailmanlaitosten liiketoiminnat toisiinsa ja ne sitoutuvat yhteen monella tavalla. Sama taipumus johtaa muodostamaan kapitalistisia mailmankeskuksia, jotka tulevat hallitsemaan kauppaa, tuotantoa, yhdysliikennettä ja raha-ahväärejä. Täten, samoinkuin valtiolainojen kautta, jotka nekin juoksevat yhteen näihin kassoihin, saavuttavat ne myöskin ylivallan valtioissa.

Pankkien ja kartellien avulla pakotetaan myöskin pienet kapitalistit suurien vallanalaisuuteen. Pienillä talletustodistusten, säästökassakirjojen ja muiden samallaisten arvopaperien omistajilla ei ole minkäänlaista valtaa näiden laitosten liiketoimintaan. Ne ovat vaan, jättäessään niihin rahansa, tehneet olemassaolonsa enemmän tai vähemmän riippuviksi kapitaalin vaihdosta. Suurilla osakkeenomistajilla on täydellinen ylivalta pieniin nähden. Suurien täytyy alistua vielä suurempien määräämisvaltaan. Suuremmilla on ratkaiseva vaikutusvalta silloinkin kun eivät hallitse suurinta pääoman omistusta, koska heidän lukunsa aina on tarpeeksi suuri voidakseen repiä alas kaiken. Kapitalistisia keskuksia, jotka maailmaa hallitsevat, hallitsevat lopuksi yksityiset henkilöt, jotka ovat rosvonneet itselleen suurimmat pääomat. **Miljaardit hallitsevat maailmaa.**

Tällöin saavuttaa porvaristo luokkavaltansa ylimmät huiput. Siitä päivästä alkaen, kun sen taistelu sitä hallitsevaa aateliа vastaan alkoi, yritti porvaristo sulautua aatelistoon. Porvarillista nousukasta naurettiin ja pilkattiin, mutta siedettiin kuitenkin paksun lompakkonsa vuoksi. Mitä enemmän aateli velkaantui, sitä helpommin porvarien ystävyys kelpasi siellä, se sitoi naimiskauppoja porvarityttöjen kanssa. Sitten tuhosi porvaristo työläisten avulla aatelin valtiollisen vallan ja tasoitti maaperän maailman mullistumisella kapitalistiseen suuntaan. Nyt koetti aateli sopeutua uusien olosuhteiden mukaan ja oppi tekemään ahväärejä. Ja nyt on aatelisto kaikkialla kapitalistisesti uudestaan muodostunut ja on, missä sillä vielä on jälellä jätteitä entisestä valtiollisesta vaikutusvallastaan, tehnyt siitäkin afääriasian. Täysin sopusoinnussa taman kehityksen kanssa, sitovat nyt kapitalistiluokan huiput ruhtinaallisten sukujen kanssa, ja — niinkuin aikaisemminkin — nouseva porvaristo alemman aatelistön kanssa sekä afäärin että violiitton siteitä. Täten syntyy uusi yhmystö. Porssien ruhtinaat ja kuninkaat jumalan armosta tekevät rauhan ja liiton keskenään ja sen veren siteillä sinetöivät. Sen päämääränä on hallita maailmaa ja tehdä koko ihmiskunta alamaisekseen.

Näitten rahan kuninkaitten valtakunta ei tunne mitään isänmaata, ei mitään valtiollisia tai kansallisia rajoja. Syntyy koko maailman käsittävä **orjavaltio.**

Kapitaalin palkkaorjilla ei kyllä ole kahleita, mutta paheneminen ei heitä auta, sillä kaikkialla, mihin he tulevat, tapaavat he saman valtakunnan ja saman herran.

Kokonainen maailmanjärjestys se täten painaa proletariaattia. Viimekädessä ei ole kysymys kapitalistin persoonasta, vaan kapitalistisesta tuotannosta, jonka lakien alaisuudesta kapitalistiluokka ei voi vetäytyä. Täten seuraa jokaista yritystä sovittaa proletariaatti kapitalistiluokan kanssa, olipa se tehty miten hyvässä tarkotuksessa tahansa, vain proletariaatin alistaminen kapitalistisen tuotannon alaisuuteen.

Kapitalistista tuotantoa vastaan asettaa proletariaatti luokkaharrastuksensa. Jokainen yritys saada sitä siitä luopumaan on petkutusta tai kavallusta.

Kapitalisti siirtää kuitenkin omien sisäisten taistelujensa sekamelskan proletariaatin riveihin ja vieläpä tämän lisäksi yrittää luoda etujen ristiriitoja työväenluokan keskuuteen yllyttämällä toisen työläisluokan osan toista vastaan.

Silmiinpistävintä on kapitalistien lakonrikkurien suosiminen. Eikö lakonrikkuria liikuta se palkka mikä hänelle maksetaan? Hänestä tulee kumminkin kavaltaja, ei yksinomaan luokkaansa, vaan myöskin itseänsä vastaan. Tämä muuten opettaa työläisiä ylipäänsä sokeasti juoksemasta välittömän, hetkellisen edun perässä, ja sensijaan katsomaan pitemmälle ja ajattelemaan tulevaisuutta. Kuitenkin työskentelee kapitalisti kaikkialla siihen suuntaan eikä häikäile mitään keinoja järjestääkseen lakonrikkuriarmeijoja kaikkiin maihin ja kaikille teollisuuden aloille sekä muuttaakseen itse lakon rikkomisen erikoiseksi ammatiksi.

Samaa laatua on myöskin ristiriita, jonka pääoma kaikin keinoin koettaa luoda **paremmin palkatun** ja huonommin palkatun työläisen välille. Urakkajärjestelmän, jonka avulla harvoja, erikoisesti työkelpoisia työläisiä käytetään toisten puristamiseksi ja tämän lisäksi lopuksi omien palkkojensa polkemiseksi, vahingollisuus on tunnettu. Samoin on laita kun valiotyöläiset eristäytyvät ammattitaidottomista. Kapitaali käyttää yksityisten työläisten älyä pitääkseen työläisjoukkojen henkisen tason alhaalla ja tässä, samoin kuin edellisessäkin tapauksessa, painaakseen alas palkkatason.

Sama on asia, kun kontrolleerautunut pääoma yrittää saada työläiset monopolihintojen kannattajiksi. Tavarahintojen tavattoman kohoamisen kautta aiheutetaan ensiksikin kansanjoukoille tavattomia kärsimyksiä ja myöskin säännöllisesti sen avulla aiheutetaan edistyvälle teollisuudella nopea putoaminen. Syndikaatti pitää ylimääräisen voittonsa, mutta työläiset, joita joukottain houkutellaan suurille teollisuuspaikoille kaikista mailman maista, jäävät ilman työtä. Yksityiset kapitalistiset ryhmät täten pyrkivät työläisten riistämisen lisäksi hankkimaan itsellensä etua koko teollisuuden kustannuksella.

Tämä viimeinen pyrkimys esiintyy raikeimmin **suojelustulleissa.** Kapitaali yrittää uskotella työläisille, että tälle on eduksi ulkomaalaisen kilpailun ehkäisemminen. Todellisuudessa työläiset juuri ensimäiseksi joutuvat kärsimään täten syntyneestä kallistumisesta. teollisuudessa on suojelustullien tarkotuksena vain taata korkea voitto kapitalisteille, vielapä teknillisen kehityksen kustannuksellakin. Ja usein ne auttavat kapitaalia pitämään työpalkkoja alhaalla. — Raiv.

MAILMANKATSOMUKSIA

SEATTLEN UUSI POLIISIMESTARI OIKEA SIVEELLISYYDEN PYLVÄS.

Poliisimestaria vaihtamalla piti Seattle saatamaan kyllin "siveelliseksi" ottamaan vastaan American järven harjotusleirille majotettujen sotilasten vierailuja. Ensimäinen ehdokas, jota yritettiin tuodeksi poliisimestariksi, oli kovin äskettäin esiintynyt liian räikeänä työnantajien kätyrinä, niin että hänestä täytyi luopua. Silloin keksittiin Joe Warren, josta nyt on tehty uusi, kaikkia siveellisyyden vaatimuksia vastaava poliisimestari Seattleen.

Hänen jälkeensä luultiin umpeen lasketuiksi. Mutta näyttääpä siltä, että on vielä elossa sellaisia henkilöitä, jotka tuntevat hänetkin .

Eräs Wallacessa, Ida., ennen asunut henkilö ihmettelee, miksi yksikään Seattlen suurista porvarillisista lehdistä, selotellessaan tämän siveyssankarin kunniakkaita elämänvaiheita, ei ole sanallakaan maininnut hänen olostaan Couer d'Alenessa lakkovuosina 1892—1894 yhtiöitten pyssyhurttana. Silloin oli hänen tehtävänään rahavallan likaisin työ, ja hän teki sitä innolla. Oli vilpitön työväen vihollinen; on sitä ollut aina ja on nytkin.

Hänen tehtävänään oli kerätä härkäkarsinoihin miehiä, joiden ainoana rikoksena oli, että heitä epäiltiin Kaivosmies-unioon kuuluviksi. Useita heistä täytyi vapauttaa, kun liittovaltain asiamies Hoffman saapui paikalle, sillä heitä vastaan ei ollut edes mitään muuta epäiluloa olemassa kuin se, että he kuuluivat kaivosmiesten järjestöön.

Samaa on Warren nytkin tehnyt ja tekee edelleen — sillä erotuksella vain, että hän vainoamiaan työläisiä nyt "epäilee" i.w.w.-läisiksi; metsästelee miehiä, jotka eivät ole tehneet mitään pahaa, vaan joita hän suvaitsee epäillä tuohon työläisjärjestöön kuuluviksi.

Couer d'Alenesta hän katosi niin ystäviensä kuin vihamiestensä tietämättä. Pakeni Alaskaan. Pelkäsi, näet, Kaivosmies-uniota suorittamansa likaisen työn takia.

Spokanen poliisivirastossa ollessaan hänen tapanaan oli lähettää päihtyneet miljoneerit ajurilla kotiinsa, mutta jos köyhä mies sattui hutikkaan, niin ei muuta kuin putkaan. Sehän nyt on kaikkien "siistien" poliisivirkailijain tapa.

Warrenin entisyyteen nähden on hyvin ymmärrettävää, että pinkertonit ovat hänelle lähettäneet onnittelusähkösanomia. Nyt myös voimme käsittää hänelle Los Angelesista tulleen adressin, jossa sanottiin, että "eräänlaisten ihmisten on parasta paeta koloihinsa nyt". Sellaisilla ihmisillä tarkotettiin järjestynyttä työväkeä.

Siinä Seattlen "siveellinen puhdistus".

SMARAGDI.

Joskus kuulee väiteltävän siitä, kummatko ovat arvokkaampia, timantitko vai smaragdit. Vaikka meidän lukijamme eivät monasti sattune kumpastenkaan kanssa tekemisiin, on ihmisen aina hyvä tietää yhtä ja toista — voipihan näin rauhattomana aikana tapahtua, että jonkun kaatuneen suuruuden kalleudet joutuvat vielä meikäläisten värteerattaviksi ja sortteerattaviksi, niinkuin Romanoffien korut jo ovat joutuneet.

Parhaitten asiantuntijain vakuutuksen mukaan on virheetön, poreista vapaa smaragdi (emerald) kaikista jalokivistä kallisarvoisin. Paha vain, että smaragdi harvoin on poreeton; muussa tapauksessa se karaatipainoonsa nähden olisi arvokkaampi kuin timantti. Nykyään hyvä timantti maksaa noin $250—$400 karaatilta, kun taas smaragdin hinta vaihtelee $350—$500, hinta nousten hyvin nopeasti ko'on mukaan. Yli neljän karaatin painoiset virheettömät smaragdit ovat mitä harvinaisimpia; ihan täydellistä neljän karaatin smaragdia ei myytäisi tuskin mistään hinnasta, mutta sen kokoisten virheettömäin timanttien hinta on ainoastaan $1,000—$2,000.

Luultavasti ovat kaikki vanhan ajan smaragdit peräisin n.s. Kleopatran smaragdikaivoksista Ylä-Egyptissä, joissa tehtiin töitä jo niin vanhoina aikoina kuin v. 1650 e. Kr. Nuo kaivokset olivat hyljättyinä ja kadoksissakin keskiajalla, ja löydettiin uudestaan vasta viime vuosisadan alussa, mutta sieltä on nyt saatu ainoastaan sameita vaalahtavan värisiä kiviä.

Smaragdi eroaa muista vihreistä jalokivistä siinä suhteessa, että se ei muuta väriään kuumennettuna eikä keinotekoisessa valaistuksessa. Jo roomalainen luonnontutkija Plinius sanoi, että niin auringossa kuin varjossa, yksinpä kynttilänkin valossa se säilyttää värinsä ja loistonsa muuttumattomana. Muinoin luultiin smaragdia eripomaisen terveelliseksi silmille, ja sama Plinius kirjottaa: "Ei löydy toista jalokiveä, joka niin täydelleen valtaa silmän eikä kuitenkaan sitä kyllästytä. Vieläpä, jos silmä on väsynyt ja hämärtynyt johonkin muuhun esineesen tuijottamisesta, niin tähän kiveen katsahtaminen virkistää sen taas entiselleen."

TAKAISIN KOTIPIENTAREILLA.

Nykyään kun sanoin ja kuvin koetetaan ihmiskuntaa viehättää lähtemään "takaisin maalle", saattaisi olla terveellistä monellekin lukea erään canadalaisen farmarin pojan Hamlin Garlandin viimeinen teos "A Son of the Middle Border."

Siinä hän avoimesti kertoo, kuinka hän kyllästyi elämään isänsä farmilla, läksi itään, sai sielläkin kokea lukemattomia vastoinkäymisiä työskennellessään kiresmiehenä, sekatyöläisenä ja vaikka minä, kunhan olisi päässyt hiukankin jaloilleen ja saanut hankituksi sivistystä. Vihdoin hän pääsi koulunopettajaksi; on nyttemmin saavuttanut jommoistakin tunnustusta alkavana kirjailijana ja luennoitsijana.

Käydessään vuosien kuluttua kotonaan, häntä farmiolot suorastaan kauhistuttivat. Näin hän siitä käynnistään kirjottaa:

"Luonto oli yhtä ihana kuin konsaan. Korkealla taivaan kuvulla liitelivät hohtavat pilvenhattarat; keltasirkku soitteli helähtelevää tiukuaan kedoilla; salaperäinen hohde leijaili tuoksuvalla nurmikolla ja lainehtivalla viljalla. Mutta ei mikään pilvien loisto eikä auringonlaskujen komeus voinut salata näiden ihmisten köyhyyttä; päinvastoin ne yhä sietämättömämmän räikeästi paljastivat näitten kotien ilottomuuden ja tämän jokapäiväisen koneellisen työnteon kurjan yksitoikkoisuuden.

"Sain nähdä kauniitten nuorukaisten käyvän kumarahteisiksi ja köyryselkäisiksi. Näin viehättäväin tyttöjen kuihtuvan, laihtuvan ja näivettyvän toivottomuuteensa. Jotkut ennen tuntemistani neitosista olivat surkastuneet riitaisiksi ja kiukutteleviksi vanhoiksipiioiksi, ja eteenpäin pyrkiväin nuorukaisten kuulin kiroilevan tätä farmilla orjallua. 'Sellaista tuskaa ja turhuutta se on tavallisimmasti ihmiselämä niin kaupungissa kuin maalla,' tunnustin itselleni julmalla avomielisyydellä. 'Mitäpä tuosta valehdella?'

"Jotkut lapsuudentovereistani avasivat katkeran sydämensä minulle. Minun olemukseni kiihotti heidän tyytymättömyyttään. Olinhan minä yksi heistä — yksi, joka karkuun päästyäni olin nyt palannut kuin jostain kaukaisesta kunnian ja maineen ihannemaasta. Minun paremmat vaatteeni, muuttunut puhetapani, kaikki mitä sanoin, herätti heissä eräänlaisen kapinallisuuden raivon ja kyvyn ilmaista ajatuksensa tavattomalla voimalla. Tämä heidän mielentilansa, epäilemättä, oli ohimenevä, mutta yhtä teeskentelemättömän todellinen se oli kuin omanikin."

Järjestömme asioita

WASHINGTONIN VALTION S. S.-OSASTOILLE.

Ilwacon s. s. osasto kokouksessaan 16 p. joulukuuta 1917, päätti ehdottaa Washingtonin valtion s. s.-osastojen äänestettäväksi:

Että Washingtonin valtion suomalaiselle valtiokomitealle kannettava viiden sentin kuukausittainen jäsenkohtainen verotus lakkautetaan.

Perustelu.

Koska nykyään kaikenlaiset ylimääräiset verotukset ovat suurena rasituksena puolueemme jäseniille ja lamauttavasti vaikuttamassa osastojen toimintaan, varsinkin jäsenmääräänn nähden. Ja koska tätä nykyä emme katso suurtakaan haittaa olevan valtiokomitean toiminnalle, vaikka tämä verotus jo lakkautetaan.

(Osaston leima.)

PÖYTÄKIRJA,

kirjotettu Washingtonin suomal. valtiokomitean kokouksessa Aberdeenissa, jouluk. 11 p. 1917.

1.

Kokouksen avasi komitean puheenjohtaja Ed. Virta. Saapuvilla olivat seuraavat jäsenet: Liikkanen, Ylönen, Vartio, Virta ja Arra.

2.

Edellisen kokouksen pöytäkirja luettiin ja hyväksyttiin.

3.

Tarkastettiin äänestysliput valtiokomitean paikan määräämiseksi ensi vuodelle. Tulos on seuraava:

	G. Harbor.	Tacoma.
Hoquiam	2	8
Wilkeson	5	3
Aberdeen	2	12
Tacoma	0	14
Roslyn	1	8
Yhteensä	10	45

Siis Sacoma tullut valituksi. New Castlen osasto oli äänestänyt Grays Harboria, mutta kun kirjeessä ei mainittu äänimäärää, täytyi se jättää huomioon ottamatta.

L.-piirikomitean sihteerin tiedustelun johdosta, jonka v. komitea on yrittänyt saada puhujaa liikkeelle joulun ajaksi ja jonka meillä ollut sen johdosta piirikomitean suhteen mitään toivomista, päätettiin esittää, että jos tov. Reivo saataisi tänne Grays Harborin jouluna puhumaan. L.-p. suorittaisi puolet kustannuksista.

5.

Tov. Thompson, Tacomasta, tiedusteli, josko suomennetut sosialistiset artikkelit kelpaisivat kilpakirjotuksiksi nykyisessä Toverin kirjeenvaihtokilpailussa. Kysymykseen kertoi kirjuri jo yksityisesti antaneensa myöntävän vastauksen — omasta puolestaan — mutta esitti asian vielä komiteallekin. Komitea oli samaa mieltä.

6.

Kirjeenvaihtokilpailuun ovat ilmottautuneet ainoastaan seuraavat osastot: Hoquiam, Aberdeen, Tacoma ja Woodland, sekä yksityisenä ennen mainittu tov. Thompson. Woodlandin osasto on myöskin luvannut $2.00 kilpailukassaan.

7.

Kirjuri ilmotti perineensä tov. Pakkalalta loppusumman $3.90 kesäjuhlan voitosta, joten koko erä $168.90 on nyt komitean kassassa.

8.

Hyväksyttiin seuraavat laskut Leo Leinolle:

Palkka 30 p:ltä, @ $3.75	$112.50
Kyyteihin	31.52
Huoneen vuokraan	3.60
Jakanut kirjasia	2.00
Expressi	1.05
Postikuluja	.32
Yhteensä	$150.99
Toverille: komitean osoteilmot.	5.00
Kirjurille 6 kk. postikulut	2.90
Komitean jäsenten kyylikuluja:	
Vartio	1.00
Virta	.60
Ylönen	1.00
Liikkanen	1.00
Arra	.80

9.

Velvotettiin kirjuri laatimaan vuosikertomus komitean toiminnasta heti tammik. alussa.

10.

Valittiin tämän pöytäkirjan tarkastajiksi Ylönen ja Liikkonen.

11.

Kirjuri kiitti komitean jäseniä ahkeruudesta ja toimintatarmosta yhteisen asiamme hyväksi. Samalla päätettiin tähän liittää toverillinen tervehdys ja onnittelu sille komitealle, jonka Tacoman toverit tulevat valitsemaan keskuudestansa!

Pöytäkirjan vakuudeksi:
SIMON ARRA
(v.-k. kirjuri).

Olemme tarkastaneet edelläolevan pöytäkirjan ja havainneet sen kokouksen kanssa yhtäpitäväksi.
JOHN YLÖNEN, JOHN LIIKKANEN.

KANSANKIRJEITÄ

MONTANA

BUTTE.

Lakon päättyminen. T.k. 18 p:n illalla, Metal Workers Union kokouksessa, päättivät lakkolaiset suurella äänten enemmistöllä lopettaa lakon heti ja palata työhön entisillä ehdoilla. Tämän tällaisen päätöksen aiheutti se, kun ei ollut enään mitään mahdollisuutta lakon voitokkaaseen jatkamiseen, sillä rikkurien lukumäärä osottautui jo niin suureksi, ettei ollut toivoakaan saada tulevaisuudessakaan Anaconda kuparikomppaniaa pakotetuksi myöntymään mihinkään lakkolaisten vaatimuksiin. Tässäkin lakossa tehtiin juuri sama virhe, josta aikoinaan on niin kovasti syytetty Lännen Kaivosmiesliittoa Michiganin lakon ajoilta, nimittäin, että ei suostuttu komppaniain tekemään tarjoukseen. Aivan samoin tapahtui täälläkin, sillä noin kaksi kuukautta sen jälkeen kun lakko alkoi, korottivat täkäläiset kaivoskomppaniat miesten palkkoja ja Anaconda komppania itsekin teki jonkunlaisia myönnytyksiä niin niin sanottuun "rusling cardiin", joka nyt kuitenkin jäi edelleenkin tanssittamaan työläisiä. Mutta jos silloin olisi joku henkilö, tietäen Anaconda komppanian nykyisen voiman, niin taloudellisella kuin valtiollisellakin alalla, uskaltanut esittää, että eiköhän nyt olisi jo sovinnon hieromisen aika, niin hän olisi heti maalattu pahemmaksi komppania kätyriksi näiden lurjuksien taholta, jotka jo aikoja itse ovat olleet rikkurcina ja kaikin voimin toisiakin sinne koettanut saada. Etu, joka siitä tarjouksesta olisi ollut, on se, että kaivosmiehillä silloin olisi ollut paremmi tilaisuus kehittää järjestöön voimakkaammaksi vastaisten taistelujen varalle ja samallakertaa olisimme säästyneet niistä kärsimyksistä, joiden alaisina olemme olleet näinä viimeisinä kuukausina. Eikä myöskään olisi tarvinnut palata työhön niin täydellisesti pettyneenä kuin nyt täytyy.

Tällä lakolla, niin katkera kuin se olikin, on kuitenkin se hyvä puolensa, että kuparitrusti ei saanut tätä provoseerattua niin mielinmäärin kuin se ensin olisi tahtonut. Yksinkertaisestikin me säästyimme kaikilta niiltä vertiöylyiltä ja lakkokahakoilta, lukuunottamatta Frank Littlen salamurhaa, mitkä ovat näytelleet huomattavan nlasentavaa osaa muiden lakkotaistelujen yhteydessä. Paras opetus lakkolaisille kuitenkin on se, että viimeinkin tulivat itse katkeran kokemuksen perusteella huomaamaan